

بیماری سرخک

سرخک یک بیماری ویروسی قابل پیشگیری با واکسن است که با لکه های قرمز مشخص روی پوست چهره، پشت و شکم و تب شناخته شده است. این بیماری در سنین پایین و در کودکان دارای سوء تغذیه و جنس مذکر بیشتر دیده می شود.

راه انتقال و دوره قابلیت سرایت

این بیماری از طریق فرد به فرد از راه ذرات تنفسی و یا بوسیله تماس مستقیم با ترشحات بینی و گلوی فرد بیمار صورت می پذیرد.

این بیماری به شدت مسری و قابل انتقال به دیگران می باشد و در محل های تجمعی مثل مهد کودک و مدارس احتمال بیشتری برای انتقال وجود دارد. این بیماری در فصل زمستان و بهار شیوع بیشتری دارد.

فرد بیمار ۴-۲ روز قبل از شروع بثورات تا ۹-۴ روز بعد از بثورات (راش جلدی) آلوده کننده می باشد که حدودا ۹-۴ روز باید از حضور در مکان های عمومی خودداری کرده و در منزل استراحت کند و در صورت نیاز از ماسک استفاده شود. شستن دستها و استفاده از دستمال یکبار مصرف در حین سرفه و عطسه و دفن صحیح آنها اهمیت زیاد دراد و فقط افراد واکسینه اجازه تماس با این بیماران را دارند.

علائم بالینی

بعد از دوره نهفتگی ۱۲-۱۰ روزه علائم اولیه تب، خستگی، آبریزش از بینی، سرفه، قرمزی چشم ها ظاهر می گردد. در طی ۴-۲ روز بعد از علائم اولیه نقاط قرمز یا راش ماکولوپاپولر در پشت گوش ها و صورت همراه با تب بالا ظاهر می شود. راش جلدی به سمت بدن و اندام های انتهایی گسترش یافته و به طور معمول در طی ۷-۳ روز از بین می رود.

عوارض بیماری

اوتیت (عفونت گوش میانی) ، پنومونی (عفونت ریه)، اسهال، تشنج ناشی از تب، کوری، انسفالیت (تشنج همراه با اختلال هوشیاری و رفتاری) و سوءتغذیه عوارض این بیماری است.

مورد مشکوک به سرخک

هر فرد که دارای تب و دانه ها قرمز پوستی باشد بدون توجه به علائم همراه بایستی بعنوان یک فرد مشکوک به سرخک گزارش شود.

بیماری سرحجه

سرخجه یک بیماری ویروسی قابل پیشگیری با واکسن است که سرخک آلمانی یا سرخک ۳ روزه نام دارد زیرا تب بیماری بعد از ۳ روز قطع می‌شود. گاهی اوقات ضایعات پوستی آن شبیه سرخک یا مخملک تظاهر پیدا می کند.

علائم و نشانه های بیماری سرخجه

دانه های پوستی در سرخجه معمولا در پشت گوش ظاهر شده و به صورت و گردن و بقیه نقاط بدن گسترش می یابد. از نشانه های بالینی مشخص سرخجه بزرگی گره های لنفاوی واقع در پشت گوش یا ناحیه پشت گردنی است. کودک مبتلا به این بیماری ممکن است فاقد علامت بوده و بیماری در بزرگسالان می تواند به صورت تب خفیف ۱ تا ۵ روزه، سردرد، بی قراری، ترشح خفیف بینی بروز کند.

ابتلای مادر در اوایل بارداری می تواند باعث سرخجه شود. مهمترین فاکتور در بیماری زایی ویروس سن حاملگی در زمان عفونت است.

جنین هایی که در مراحل اول تشکیل مبتلا می شوند بیشتر از همه در معرض خطر مرگ داخل رحمی، سقط جنین خودبخودی ناشنوایی، آب مروارید، کوچکی چشم، آب سیاه جنینی،

کوچکی جمجمه، عقب ماندگی ذهنی، مشکلات قلبی-عروقی، ضایعات پوستی، بزرگی کبد و طحال، یرقان و نقایص استخوانی باشد.

تشخیص بیماری سرخجه

سرخجه در تشخیص افتراقی با بیماری سرخک، مخملک و تعداد زیادی از عفونت های پوستی و مونو نوکلئوز عفونی قرار می گیرد. تشخیص قطعی سرخجه درموارد حاد بیماری تنها با کمک آزمایشگاه امکان پذیر است. سرخجه از طریق تماس با ترشحات بینی و گلوی افراد آلوده منتقل می شود این بیماری به طور مستقیم از طریق قطره های آب دهان ضمن تماس مستقیم بیماران منتقل می شود.

دوره نهفتگی بیماری بین ۱۴ تا ۱۷ روز می باشد و می تواند تا ۲۱ روز نیز متغیر باشد.

این دوره از یک هفته قبل از برور ضایعات پوستی شروع می شود و تا حداقل ۴ روز پس از آن ادامه می یابد.

سرخجه یک بیماری به شدت مسری است. نوزادانی که مبتلا به سرخجه مادرزادی هستند ممکن است تا ماه ها بعد از تولد، ویروس را دفع کنند.

لازم است کلیه زنانی که تصمیم به بارداری دارند، قبل از بارداری آزمایش آنتی بادی علیه سرخجه بدهند و در صورت نیاز واکسیناسیون علیه سرخجه انجام گردد و جنین در مقابل ناهنجاری های مادرزادی مربوط به سرخجه ایمن گردد. البته در صورت انجام واکسیناسیون سرخجه بارداری به مدت ۳ ماه تاخیر بیفتد.

سیستم گزارش دهی

در صورت برخورد با هر مورد بیمار دارای تب و دانه های پوستی قرمز رنگ در اسرع وقت به مرکز جامع سلامت محل سکونت و یا شماره تماس ۰۶۶۴۲۵۳۰۴۴۳ گروه پیشگیری و مراقبت بیماری‌های شهرستان بروجرد، اطلاع دهید.

خانم های بارداری که در مواجهه با بیماری سرخجه بوده‌اند، باید بلافاصله با پزشک در این باره مشورت نمایند.

اندیشه ماندگار 025-37736165

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی استان لرستان

بیماری های بثوری

گروه پیشگیری و مراقبت بیماری های مرکز بهداشت بروجرد